

بررسی ارتباط بین درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات با شادکامی و سلامت روانی در کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر

محسن زرغام^۱
حسین زارع^۲
بتول فقیه‌آرام^۳

چکیده:

در این پژوهش، به بررسی ارتباط بین درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات با شادکامی و سلامت روانی در کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر پرداخته شده و سؤالات اصلی تحقیق بدین ترتیب مطرح شده‌اند که آیا توان پیش‌بینی شادکامی و سلامت روانی، از طریق درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات وجود دارد؟ در راستای پاسخگویی به سؤالات تحقیق، فرضیه تحقیق مطرح شده و عنوان گردیده است که می‌توان از طریق درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات، شادکامی و سلامت روانی کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر را پیش‌بینی نمود. بنابراین، جامعه تحقیق حاضر را تمامی کارکنان شاغل دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر تشکیل می‌دهند که در حدود 320 نفر می‌باشند. از این‌رو، با رعایت طرح تحقیق حاضر که توصیفی، از نوع زمینه‌یابی می‌باشد، تعداد 120 نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی منظم انتخاب شده و جامعه آماری تحقیق حاضر را تشکیل می‌دهند که پس از انتخاب حجم نمونه، پرسشنامه‌های مرتبط با شادکامی، سلامت روانی، میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات اجرا شده و با بهره‌گیری از مدل آماری رگرسیون

¹ کارشناس ارشد وزارت علوم تحقیقات و فناوری ، دانشجوي

دکترای پیام نور m_zargham@msrt.ir

² دانشگاه پیام نور H_zare@yahoo.com

³ عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر faghiharam@iiu.ac.ir

بررسی ارتباط بین درک میزان آسانی و درک مفید... چندمتغیری، به تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته و در نهایت، یافته‌های تحقیق نشان داد که با افزایش درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات، شادکامی و سلامت روانی نیز افزایش می‌یابد. لازم به ذکر است که یافته فوق در سطح $\alpha=0/01$ معنی‌دار است.

کلید واژه‌ها:

درک میزان آسانی، درک مفید بودن، فناوری اطلاعات، شادکامی، سلامت روانی

مقدمه:

فناوری اطلاعات دانشی است که به بررسی ویژگی‌ها و چگونگی اطلاعات نیروهای حاکم بر جریان اطلاعات و ابزار آماده‌سازی آنها برای به حداکثر رساندن دستیابی به اطلاعات و قابل استفاده کردن از آن می‌باشد. آماده‌سازی اطلاعات شامل تفکیک اطلاعات دقیق، علمی و مستند، جمع‌آوری، سازماندهی، ذخیره، بازیابی، تفسیر، اشاعه و استفاده از آن می‌شود. از سال 1970 به بعد، افزایش بی‌رویه و سرسام‌آور اطلاعات باعث شد که سازماندهی و ثبت و ذخیره‌سازی اطلاعات بیش از پیش پیچیده‌تر شود. به همین نسبت استفاده و دستیابی به آنها نیز روز به روز دشوارتر گردید؛ اما پیشرفت فناوری‌های دیجیتالی و تولید ابررایانه‌ها و سرعت اعجاب‌آور پردازش اطلاعات و ظرفیت بالای رایانه‌های جدید، راهی در جهت حل این مشکل بود. از این رو، علم رایانه، ذخیره‌سازی و بازیابی و حجم اطلاعات و دانش بشری در هم آمیخت و فناوری اطلاعات شکل گرفت. پس از آن، به مرور فناوری اطلاعات با مفهوم ارتباطات ترکیب شد و استفاده‌کنندگان با مراجعه به یکی از پایگاه‌های اطلاعات قادر بودند در کمتر از چند ثانیه به حجم عظیمی از اطلاعات یا یک سایت مشخص وجود نداشته باشد. از زمانی که فناوری‌ها، راهبردها و نرم‌افزارهای اطلاعاتی و ارتباطی با مقوله فناوری ترکیب شد،

شاخه دیگری از علم یا مهارت بشری به نام فناوری اطلاعات و ارتباطات یا فناوری ارتباطی اطلاع‌رسانی پا به عرصه وجود گذاشت (مهدوی، 1385).

ابهامات فراوانی پیرامون ارتباط بین درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات با شادکامی و سلامت روانی در کارکنان وجود دارد و همواره یکی از چالش‌های اصلی رؤسا و مدیران، این است که فعالیت‌های بخش‌های گوناگون سیستم آموزشی را به گونه‌ای طراحی کنند که بتوانند در دنیای پرتحول امروز، کارکردهای مدیریت را در کارکنان افزایش دهند و در این راستا بتوانند از فناوری اطلاعات به عنوان ابزاری مؤثر استفاده نمایند.

در حال حاضر، بسیاری از تلاش‌هایی که در زمینه فناوری اطلاعات در بین کارکنان صورت می‌گیرد، با عدم موفقیت روبروست؛ زیرا که سلامت روانی و احساس شادکامی ناشی از فناوری اطلاعات، هماهنگی با این تغییرات و ایجاد تغییرات نو، نیاز به توانمندی ویژه‌ای در درک میزان آسانی و درک مفید بودن اطلاعات دارد (غفاری، 1385).

به صورت کلی می‌توان مطرح نمود که فناوری اطلاعات به منظور ایجاد ارتباط مؤثر از راه دور، دسترسی به اطلاعات و جلوگیری از انباشت و انحصار اطلاعات مورد استفاده قرار گرفته، چرا که امروزه تبادل اطلاعات در دنیا به شکل ثانیه‌ای درآمده است (ابراهیمی، 1385). بنابراین، نظام آموزشی و مدیران آموزشی به منظور توسعه و پیشرفت و همچنین جلوگیری از عقب‌ماندگی نیازمند استفاده از فناوری اطلاعات می‌باشند که از پیامدهای آن می‌توان به افزایش سلامت روانی و در پی آن، احساس شادکامی اشاره نمود.

شادکامی پدیده‌ای است که شامل مقوله‌های گسترده‌ای از قبیل پاسخ‌های هیجانی، حوزه‌های رضایت و قضاوت‌های کلی از زندگی می‌شود و دارای رضایت از زندگی، عاطفه خوشایند و فقدان عاطفه ناخوشایند است. هر یک از مؤلفه‌های این فرمول می‌تواند به تقسیمات فرعی تجزیه شوند. رضایت از زندگی می‌تواند به رضایت از حوزه‌های گوناگون زندگی از قبیل تفریحات، عشق، ازدواج، کار و... تقسیم شود و هر کدام از این حوزه‌ها نیز به حوزه‌های

بررسی ارتباط بین درک میزان آسانی و درک مفید... ریزتری قابل تقسیم‌اند. عاطفه خوشایند می‌تواند به هیجان‌های ویژه‌ای از قبیل لذت، محبت و... تقسیم نمود و عاطفه ناخوشایند به هیجان‌های ویژه‌ای از قبیل شرم، گناه، غمگینی، خشم و اضطراب مجزا می‌شود (دینر و بیسواس¹، 2000). بنابراین، باتوجه به این که فناوری اطلاعات، به عنوان یکی از تکنولوژی‌هایی که در زندگی و کار مورد استفاده قرار می‌گیرد که می‌تواند در افزایش سلامت روانی و شادکامی مؤثر باشد، عبارت است از فناوری‌هایی که فرد را در ضبط، ذخیره‌سازی، پردازش، بازیابی، انتقال و دریافت اطلاعات، یاری می‌دهند. این اصطلاح شامل فناوری‌های نوین مانند رایانه، انتقال از طریق دورنگار و دیگر وسائل ارتباطی می‌شود. فناوری اطلاعات، روش کار را دگرگون کرده و امور اقتصادی و اجتماعی و حتی نحوه تفکر را تغییر داده است. امروزه، فناوری اطلاعات در مقایسه با وسائل ارتباط جمعی دامنه‌ای به مراتب وسیع‌تر دارد و امکاناتی را برای تغییر و پیش‌بینی و دورنمای تازه‌ای را در زمینه توسعه ارائه می‌کند. فناوری اطلاعات موجب پخش سریع نظرات، بهبود در آموزش، علوم، مراقبت‌های بهداشتی و فرهنگ می‌شود. بدون فناوری اطلاعات، ارتباط در سطح بین‌المللی و بین افراد غیرممکن خواهد بود. امروزه با در اختیار داشتن فناوری اطلاعاتی مختلف و پیشرفته، امکان برقراری سریع ارتباط و تبادل سریع اطلاعات بیش از پیش میسرگردیده است. افراد در هرکجا که باشند می‌توانند آخرین اطلاعات مورد نیاز خود را در هر زمینه‌ای دریافت کنند. اما بیشک بیشترین تأثیر پدیدآمدن فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی بر محیط‌های آموزشی بوده است. کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش سبب شده است تا محیط آموزشی به سوی مجازی شدن سوق پیدا کند. این امر سبب می‌شود تا ارتباطات میان افراد به منظور آموزش و گسترش دانش به گونه‌ای فزاینده از طریق رایانه امکان‌پذیر می‌شود. یادگیرنده باید در یادگیری مشارکت فعال داشته باشد و درباره اطلاعاتی که به دست می‌آورد یا

¹ Diener, E. & Biswas, R.

منتقل می‌کند بحث کند و فناوری اطلاعات این امکان را برای یادگیرندگان فراهم کرده که بتوانند به تبادل اطلاعات بپردازند. مادامی که فناوری‌ها در حال تغییرماهیت کاری و تجاری هستند، نحوه ارائه آموزش را دچار تحول می‌کنند و از آنجا که نحوه یادگیری افراد به گونه‌ای متفاوت است، باید چند اصل را در نظر گرفت: آموزش باید براساس یادگیری افراد بنا شده باشد، زیرا وقتی که سخن از یادگیری است، یک شیوه یکسان برای همه افراد وجود ندارد و نمی‌توان همه را در یک سطح در نظر گرفت و به آنها آموزش داد. آموزش باید براساس رسیدن به هدف خاص، طرح‌ریزی شود و برنامه اجرایی آن نیز از روش تکاملی استفاده شود. باید از آخرین فناوری‌های روز جهت هرچه سودمندتر کردن برنامه‌های اجرایی و دستیابی به نتایج مطلوب‌تر بهره برد (آندرسون و گاریسون¹، 2003).

از این رو، با افزایش استفاده از فناوری اطلاعات، می‌توان به راحتی مشاهده نمود که امروزه، جامعه‌ی اطلاعاتی به سرعت در حال گسترش است؛ به طوری که به موازات رویکردهای توسعه‌ی فناوری اطلاعات در سازمان‌ها، سازمان آموزش و پرورش نیز از این امر مستثنی نبوده و از فناوری اطلاعات در نظام آموزش و پرورش بخصوص در بین کارکنان دانشگاه استفاده‌های فراوانی می‌شود (عطاران، 1381).

بنابراین، با توجه به این که استفاده از فناوری اطلاعات، نیازمند درک آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات دارد که امروزه نیز بسیار مورد توجه قرار گرفته، به طوری که به عنوان یکی از عوامل کلیدی در فعالیت‌های آموزشی مورد بررسی قرار می‌گیرد (ابراهیمی، 1387)، ضروری است در این راستا ارتباط بین درک آسانی و مفید بودن فناوری اطلاعات با میزان شادکامی و بهداشت روانی مورد بررسی قرار گیرد.

در عصر حاضر که عصر تغییر از جامعه صنعتی به جامعه فراصنعتی یا جامعه اطلاعاتی لقب گرفته است، طبیعی است که اطلاعات، دانش و آگاهی به

¹ Anderson & Garrison

بررسی ارتباط بین درک میزان آسانی و درک مفید... عنوان اساسی‌ترین دارایی‌ها برای انسان‌ها و جوامع بشری به حساب آید. رشد و گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در جامعه امروز به حدی سرعت گرفته است که میزان توجه به آن را به عنوان مهم‌ترین شاخص توسعه یافتگی برای کشورهای در حال توسعه در نظر گرفته‌اند و معتقدند که عصر حاضر، دنیای متفاوتی خواهد بود که راهبری آن را فناوری اطلاعات برعهده خواهد داشت. ویژگی مهمی که پدیده فناوری اطلاعات از آن برخوردار است این است که باعث می‌شود ارتباط انسان با انسان و همچنین انسان با محیط تسهیل یافته و ارتقا یابد. فناوری اطلاعات به دلیل تحول‌پذیری و قدرت تاثیر فراوانی که در رشد آموزشی، فرهنگی، اقتصادی، امنیت ملی، جهانی شدن و تعدیل مشکلات اطلاع‌رسانی سنتی دارد، یکی از پویاترین و بحث‌انگیزترین رشته‌های علم و فناوری محسوب می‌شود که سازه‌های متعددی از جمله بهداشت روانی، رضایتمندی، شادکامی و... را تحت تاثیر قرار می‌دهد (قورچیان، 1382).

نظام‌های آموزشی و یادگیری مبتنی بر فناوری اطلاعات، هر روز در آموزش مادام‌العمر انسان، اهمیت بیشتری می‌یابد. شبکه‌های پرسرعت از آموزش از راه دور پشتیبانی می‌کنند و به علاوه جریان آموزش و یادگیری، انعطاف پذیرتر می‌شود و از این طریق، بهداشت روانی نیز افزایش می‌یابد (زرگر، 1380).

بهداشت روانی مناسب، یکی از مهمترین سازه‌هایی است که در توانایی‌های شناختی مؤثر است. با توجه به اینکه انسان موجودی اجتماعی است و ادامه زندگی به صورت انفرادی برای او تقریباً غیرممکن است و محیط کار می‌تواند در بهداشت روانی و حتی شادکامی وی مؤثر باشد، اهمیت و ضرورت توجه به سازه‌های فوق و ارتباط آنها با عوامل شغلی در محیط کار که امروزه استفاده از فناوری از مهمترین آنها محسوب می‌شود، ضروری بوده و می‌تواند در افزایش بهداشت روانی و شادکامی مؤثر باشد (سرکارآرانی، 1381).

تحقیقات فراوانی در این زمینه صورت گرفته است. رودگرز^۱ (2006)، با تحقیقی که بر روی کارکنان مراکز آموزشی صورت داد نتیجه‌گیری نمود، کارکنانی که از فناوری اطلاعات و ارتباطات استفاده کرده‌اند، فرایندهای عالی ذهن را از جمله تحلیل مشکلات نشان داده‌اند؛ این افراد در پاسخ به سؤالات بهداشت روانی نشان دادند که از بهداشت روانی بالایی برخوردار بوده و احساس شادکامی بیشتری را نسبت به دیگر دانش‌آموزان تجربه می‌کردند. در تحقیق دیگری نیز که توسط کلاین^۲ (2007)، صورت گرفته است، مشخص گردید که استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در رشد حرفه‌ای کارکنان و ارتقاء بهداشت روانی بسیار تأثیرگذار بوده است. همچنین، در تحقیق گراشام^۳ (2009)، که پیرامون بررسی میزان بهداشت روانی کارمندان و مدیران استفاده از فناوری اطلاعات در دانشگاه و مراکز آموزشی صورت گرفته، یافته‌ها حاکی از بهداشت روانی بالاتر از حد طبیعی است.

از این رو می‌توان این گونه عنوان نمود، با وجود تحقیقات فراوانی که پیرامون نقش فناوری اطلاعات در آموزش و پرورش و در بین کارکنان و مدیران صورت گرفته است، هنوز هم نقش میزان درک آسانی و درک مفیدبودن فناوری اطلاعات بر بهداشت روانی و شادکامی کارکنان دانشگاه در هاله‌ای از ابهام قرار گرفته و مشخص نمی‌باشد که تا چه میزان درک آسانی و درک مفیدبودن فناوری اطلاعات بر بهداشت روانی و شادکامی مؤثر است.

از این رو، با توجه به موضوع تحقیق حاضر، سؤالات اصلی تحقیق بدین شرح مطرح می‌گردد که:

- آیا توان پیش‌بینی شادکامی، از طریق درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات وجود دارد؟

¹ Roudgerz

² Kleine

³ Grasham

بررسی ارتباط بین درک میزان آسانی و درک مفید...

- آیا توان پیش‌بینی سلامت روانی، از طریق درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات وجود دارد؟

در راستای سؤالات اصلی تحقیق، سؤالات فرعی به شرح زیر تدوین می‌شوند:

- آیا توان پیش‌بینی اجتناب از هیجان‌های منفی، از طریق درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات وجود دارد؟

- آیا توان پیش‌بینی هیجان‌های مثبت، از طریق درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات وجود دارد؟

- آیا توان پیش‌بینی رضایت از زندگی، از طریق درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات وجود دارد؟

- آیا توان پیش‌بینی عدم اضطراب، از طریق درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات وجود دارد؟

- آیا توان پیش‌بینی عدم افسردگی، از طریق درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات وجود دارد؟

- آیا توان پیش‌بینی کنترل هیجان، از طریق درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات وجود دارد؟

- آیا توان پیش‌بینی عزت‌نفس، از طریق درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات وجود دارد؟

روش:

با توجه به موضوع تحقیق حاضر که به بررسی ارتباط بین درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات با شادکامی و سلامت روانی درکارکنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر پرداخته و هیچ متغیری مورد دستکاری واقع نشده است و تنها بررسی روابط بین متغیرها مدنظر قرار گرفته است، از این رو طرح تحقیق حاضر در حیطه تحقیقات توصیفی جای گرفته و زمینه‌یابی می‌باشد. جامعه تحقیق حاضر را تمامی کارکنان شاغل دانشگاه آزاد

پژوهشنامه تربیتی

اسلامی واحد اسلامشهر تشکیل می‌دهند که در حدود 320 نفر می‌باشند. بنابراین، با رعایت مفروضات طرح تحقیق توصیفی، از نوع زمینه‌یابی، تعداد 120 نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی منظم انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این تحقیق، پرسشنامه‌های شادکامی و سلامت روانی (ساعتچی و کامکاری، 1388) می‌باشد که دارای روایی و اعتبار مطلوبی (بالتر از 0/85) است. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت آزمون سؤالات تحقیق، مدل آماری رگرسیون چندمتغیری بوده که پس از تعیین نرمال بودن توزیع داده‌ها، مورد استفاده قرار گرفته است.

یافته‌ها:

جدول 1: شافص‌های آماری مرتبط با متغیرهای تمقیق

متغیر	شاخص‌های گرایش مرکزی			شاخص‌های پراکندگی			شاخص‌های توزیع		
	نما	میان	میانگین	دامنه‌ی تغییرات	واریانس	انحراف معیار	خطای معیار	ضریب کجی	ضریب کشیدگی
اجتناب از هیجان‌های منفی	28	28	28/30	17	13/21	3/63	0/34	0/10	-0/16
هیجان‌های مثبت	28	30	29/53	18	16/71	4/08	0/38	0/02	-0/54
رضایت از زندگی	30	31	30/66	20	18/80	4/33	0/41	0/03	-0/46
شادکامی	88	88	88/56	50	111/18	10/54	1/05	0/11	-0/54
عدم اضطراب	28	27	26/36	24	30/67	5/53	0/51	-0/35	-0/36
عدم افسردگی	29	28/50	27/30	27	37/42	6/11	0/57	-0/27	-0/58
کنترل هیجان	23	23	23/48	27	33/13	5/75	0/52	0/01	-0/46
عزت نفس	29	29	28/89	20	21/29	4/61	0/43	0/03	-0/67
سلامت روانی	108	108	106/07	87	336/67	18/34	1/82	-0/22	-0/46
میزان درک مفید بودن	35	36	35/42	35	74/99	8/65	0/79	-0/09	-0/89
میزان درک آسانی استفاده	30	30	29/09	21	24/16	4/91	0/44	-0/33	-0/16

تفاوت اندکی بین نما، میان و میانگین وجود داشته و ضریب کجی و کشیدگی کمتر از رقم 1 می‌باشد. از این رو، توزیع متغیرهای شادکامی، سلامت

بررسی ارتباط بین درک میزان آسانی و درک مفید...
روانی، میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده نرمال بوده و
می‌توان از میانگین به‌عنوان معرف‌ترین شاخص گرایش مرکزی در حیطه آمار
پارامتریک استفاده به عمل آورد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول 2: رگرسیون چند متغیری جهت پیش‌بینی «شادکامی و مؤلفه‌های آن» از

طریق «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده»

متغیر	منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه‌ی آزادی	میانگین مجذورات	میزان F	سطح معنی‌داری
شادکامی	رگرسیون	1984/35	2	992/17	10/68	0/001
	باقیمانده	891/96	96	92/83		
اجتناب از هیجان‌های منفی	رگرسیون	67/25	2	33/62	2/61	0/078
	باقیمانده	1352/61	105	12/88		
هیجان‌های مثبت	رگرسیون	311/48	2	155/74	10/94	0/001
	باقیمانده	1564/76	110	14/22		
رضایت از زندگی	رگرسیون	429/98	2	214/99	14/14	0/001
	باقیمانده	1657/12	109	15/20		

با تأکید بر میزان مقادیر F بدست آمده، می‌توان مطرح نمود که ارتباط معنی‌داری بین «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده» با «شادکامی» و مؤلفه‌های «هیجان‌های مثبت» و «رضایت از زندگی» در سطح $\alpha=0/01$ مشاهده می‌شود. به عبارتی دیگر، توان پیش‌بینی «شادکامی» و مؤلفه‌های «هیجان‌های مثبت» و «رضایت از زندگی» از طریق «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده» وجود دارد. از این رو، جهت شناسایی و تبیین ضرایب رگرسیون، ضروری است تا جدول ضرایب رگرسیون عنوان شود. لازم به ذکر است که ارتباط معنی‌داری بین «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده» با «اجتناب از هیجان‌های منفی» مشاهده نشده است.

ضرایب رگرسیون مرتبط با جدول 2

متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بینی کننده	میزان B	ضریب بتا	میزان t	سطح معنی‌داری
شادکامی	میزان درک مفید بودن	0/41	0/34	3/71	0/001
	میزان درک آسانی استفاده	0/47	0/22	2/37	0/020
هیجان‌های مثبت	میزان درک مفید بودن	0/12	0/25	2/91	0/004
	میزان درک آسانی استفاده	0/24	0/29	3/35	0/001
رضایت از زندگی	میزان درک مفید بودن	0/15	0/30	3/55	0/001
	میزان درک آسانی استفاده	0/26	0/29	3/46	0/001

با توجه به ضرایب رگرسیون بدست آمده، می‌توان مطرح نمود که ارتباط مثبت معنی‌داری بین «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده» با «شادکامی» و مؤلفه‌های «هیجان‌های مثبت» و «رضایت از زندگی»، مشاهده می‌شود. بدین ترتیب که با افزایش «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده»، «شادکامی» و مؤلفه‌های «هیجان‌های مثبت» و «رضایت از زندگی» نیز افزایش می‌یابد و با کاهش «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده»، «شادکامی» و مؤلفه‌های «هیجان‌های مثبت» و «رضایت از زندگی» نیز کاهش می‌یابد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول 3: رگرسیون چند متغیری جهت پیش‌بینی «سلامت روانی و مؤلفه‌های آن»

از طریق «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده»

متغیر	منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه‌ی آزادی	میانگین مجذورات	میزان F	سطح معنی‌داری
سلامت روانی	رگرسیون	15339/89	2	7669/94	44/29	0/001
	باقیمانده	16797/49	97	173/17		
عدم اضطراب	رگرسیون	732/05	2	366/02	15/09	0/001
	باقیمانده	2763/63	114	24/24		
عدم افسردگی	رگرسیون	1453/54	2	726/77	30/93	0/001
	باقیمانده	2537/48	108	23/49		
کنترل هیجان	رگرسیون	614/01	2	307/01	11/01	0/001
	باقیمانده	3204/47	115	27/86		
عزت نفس	رگرسیون	449/81	2	224/90	13/06	0/001
	باقیمانده	1841/90	107	17/21		

با تأکید بر میزان مقادیر F بدست آمده، می‌توان مطرح نمود که ارتباط معنی‌داری بین «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده» با «سلامت روانی» و مؤلفه‌های «عدم اضطراب»، «عدم افسردگی»، «کنترل هیجان» و «عزت نفس» در سطح $\alpha=0/01$ مشاهده می‌شود. به عبارتی دیگر، توان پیش‌بینی «سلامت روانی» و مؤلفه‌های «عدم اضطراب»، «عدم افسردگی»، «کنترل هیجان» و «عزت نفس» از طریق «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده» وجود دارد. از این رو، جهت شناسایی و تبیین ضرایب رگرسیون، ضروری است تا جدول ضرایب رگرسیون عنوان شود.

ضرایب رگرسیون مرتبط با جدول 3

متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بینی کننده	میزان B	ضریب بتا	میزان t	سطح معنی‌داری
سلامت	میزان درک مفید بودن	0/28	0/13	1/75	0/082
روانی	میزان درک آسانی استفاده	2/56	0/65	8/79	0/001
عدم	میزان درک مفید بودن	0/08	0/13	1/55	0/122
اضطراب	میزان درک آسانی استفاده	0/46	0/41	4/95	0/001
عدم	میزان درک مفید بودن	0/12	0/17	2/25	0/026
افسردگی	میزان درک آسانی استفاده	0/70	0/55	2/16	0/001
کنترل	میزان درک مفید بودن	0/04	0/06	0/74	0/457
هیجان	میزان درک آسانی استفاده	0/44	0/38	4/45	0/001
عزت	میزان درک مفید بودن	0/13	0/25	2/85	0/005
نفس	میزان درک آسانی استفاده	0/29	0/31	3/58	0/001

با توجه به ضرایب رگرسیون بدست آمده، می‌توان مطرح نمود که ارتباط مثبت معنی‌داری بین «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده» با «سلامت روانی» و مؤلفه‌های «عدم اضطراب»، «عدم افسردگی»، «کنترل هیجان» و «عزت نفس»، مشاهده می‌شود. بدین ترتیب که با افزایش «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده» با «سلامت روانی» و مؤلفه‌های «عدم اضطراب»، «عدم افسردگی»، «کنترل هیجان» و «عزت نفس» نیز افزایش می‌یابد و با کاهش «میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده» با «سلامت روانی» و مؤلفه‌های «عدم اضطراب»، «عدم افسردگی»، «کنترل هیجان» و «عزت نفس» نیز کاهش می‌یابد.

بحث و نتیجه گیری:

به منظور آزمون سؤال‌های پژوهش، از مدل آماری رگرسیون چندمتغیری با روش ورود همزمان استفاده به عمل آمده و در نهایت، یافته‌های تحقیق نشان داد که با توجه به میزان F حاصله از ارتباط بین درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات با شادکامی ($F=10/67$) و سلامت روانی ($F=44/29$)، ارتباط مثبت معنی‌داری بین درک میزان آسانی و درک مفید بودن فناوری اطلاعات با شادکامی و سلامت روانی در سطح $\alpha=0/01$ وجود دارد. از این‌رو، سؤال‌های اصلی تحقیق تأیید شده و عنوان می‌شود، یافته‌های تحقیق حاضر با تحقیقات انجام شده توسط رودگرز (2006) که مطرح می‌کند استفاده از فناوری اطلاعات منجر به افزایش فرایندهای عالی ذهن شده و می‌تواند بهداشت روانی را افزایش داده و شادکامی را موجب شود؛ همچنین، با تحقیق کلاین (2007) که مطرح می‌نماید استفاده از فناوری اطلاعات، با بهداشت روانی رابطه مثبت و معنی‌داری دارد و در نهایت، تحقیق گراشام (2009) که ذکر کرده، استفاده از فناوری اطلاعات در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی، بهداشت روانی فرد را تضمین می‌کند، هماهنگ است؛ زیرا در تمامی تحقیقات مذکور نیز به ارتباط بین میزان درک استفاده از فناوری اطلاعات، ارتقاء بهداشت روانی و در پی آن افزایش شادکامی اشاره شده است. در بررسی آزمون سؤال‌های فرعی تحقیق نیز، مشخص شد که ارتباط مثبت معنی‌داری بین میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده با مؤلفه‌های هیجان‌های مثبت (با میزان $F=10/94$) و رضایت از زندگی (با میزان $F=14/14$) که از مؤلفه‌های شادکامی می‌باشند، وجود دارد. همچنین، ارتباط مثبت معنی‌داری بین میزان درک مفید بودن و میزان درک آسانی استفاده با مؤلفه‌های عدم اضطراب (با میزان $F=15/09$)، عدم افسردگی (با میزان $F=30/93$)، کنترل هیجان (با میزان $F=11/01$) و عزت نفس (با میزان $F=13/06$) در سطح $\alpha=0/01$ وجود دارد.

کتابنامه:

- ابراهیمی؛ علی، (1387)، برنامه‌ریزی درسی (راهبردهای نوین)، تهران، انتشارات فکر نو.
- زرگر؛ محمود، (1380)، اصول و مفاهیم فناوری اطلاعات، تهران، انتشارات بهینه.
- سرکارآرانی؛ محمدرضا، (1381)، فرهنگ آموزش در ژاپن، تهران، انتشارات روزنگار.
- عطاران؛ محمود، (1381)، جهانی‌شدن، فناوری اطلاعات و تعلیم و تربیت، تهران، انتشارات آفتاب مهر
- قورچیان؛ نادرقلی، (1382)، فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش، تهران، انتشارات فراشناختی اندیشه
- ونتلینگ؛ تیم، (1385)، برنامه‌ریزی برای آموزش اثربخش، ترجمه محمد؛ چندری، تهران، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس
- مهدوی؛ اکبر، (1385)، بررسی وضعیت مدیریت خدمات رفاهی و خدمات تندرستی در سطح بیمارستان‌های کشور، پایان‌نامه کارشناسی ارشد در رشته اداره امور بیمارستان‌ها، دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- غفاری؛ احمد (1385)، بررسی تأثیر بکارگیری IT در بهبود روش‌های مرکز آموزش مدیریت دولتی و توانمندی مدیران.
- Anderson; T.E, Garrison;D.R,(2003), Learning in the IT and General Health, First Published, [http:// www. handong. edu/ english/ introduction/globalization.asp](http://www.handong.edu/english/introduction/globalization.asp)
- Diener,E.&Biswas,R.(2000).New Direction in Subjective Well-Being the Cutting Edge.Manuscript submitted for publication.
- Grasham, A, (2009), The Use Ratio of ICT in the American Schools, P: Mc Growhill, page: 15-18.

- Kleine, E, (2007), A Managers Guide to the Strategic Potential of Information Systems, Information and Management, 169-82.
- Roudgerz, (2006), Whos Winning the Information Revolution. Fortune, 30 November, 110-17.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی